

[J. Oskar Andersen.]

hvis der stod noget af den Art, skulde det betyde en Kirkeforfatning. Jeg vil da gøre opmærksom paa, at jeg udtrykkeligt har givet Afkald paa Tanken om Gennemførelsen af en Kirkeforfatning, hvilket ogsaa ligger tilstrækkeligt i dette, at mit Parti jo er enigt i, at Løfteparagraffen skal blive staaende i sin gamle Form i den foreslaaede § 70, hvormed dog er tilstrækkeligt givet, at det, man ønsker, er ikke at gennemføre en Kirkeforfatning, men kun at sikre, at der ikke sker — lad os sige nogen Voldshandlinger mod Kirken, som kan være indgribende i dens indre Forhold, dens aandelige Liv, vedrørende Lære, Liturgi og den Slags. Man maa dog vel sige, at det er tilstrækkeligt klart, at dette kun er Udtryk for, hvad jeg vil kalde en varig Borgfred med Hensyn til den Situation, som ønskes for Kirken. Hvis der indsættes et Udtryk som enten „Kirken“ eller „kirkelige Organer“, eller man brugte det Udtryk, som er foreslaaet af det andet Mindretal, er det selvfølgelig ganske givet, at i paa-kommende Tilfælde vilde den Minister, som skulde effektuere sin Forpligtelse over for denne Grundlovsbestemmelse, staa frit med Hensyn til dens nærmere Krav, baade naar han forelægger Lovforslag, og naar han optræder paa anden Maade, altsaa bestemmer, hvordan han vil fortolke dette Begreb, det vil sige, i hvad Omfang og til hvilke Organer repræsenterende Lægfolket han vil henvende sig. Og jeg vil her gøre opmærksom paa, at det kirkepolitiske Udvalg, som sidder i Øjeblikket, er sammensat paa en saadan Maade, at det ingenlunde er baseret paa kun at repræsentere Menighedsraadene. Der er Repræsentanter for de forskellige kirkelige Retninger og kirkelige Institutioner, saa jeg synes, man allerede af den Grund kan se, at man i kommende Tilfælde vil staa fuldkommen frit.

I det Øjeblik der staaer „kirkelige Organer“, vil man ogsaa kunne forstaa, at hvis det drejer sig om Bagateller — man har indvendt, at dette kan dreje sig om en mindre Ændring i en eller anden liturgisk Bestemmelse —, er der selvfølgelig ingen Mening i at sammenkalde en større Forsamling om noget saadant. Saa er det ganske givet, at man, ligesom man hidtil har baaret sig ad, ved Forhandling med Biskopperne vil kunne foretage saadanne mindre Ændringer. Men, som sagt, Hovedsagen for mig er, at der i den nye Grundlov indsættes en Bestemmelse, som viser, at Kirken repræsenteres ikke af Embedet alene og endda kun af en ringe Klasse inden for Embedet.

Jeg maa for øvrigt ogsaa gøre opmærksom paa, at det er meget mærkeligt, om man fra den danske Rigsdags Side skulde stille sig saaledes over for Lægfolket og, jeg kan tilføje, over for Menighedsraadene, da det er bekendt, at man tidligere udtrykkeligt har vedtaget paa Rigsdagen, at naar det drejer sig om Kirkeforhold, som griber ind i Kirkens indre Liv — jeg tænker paa det Tilfælde, at der i sin Tid fremsattes et Lovforslag, som involverede Ansættelse af kvindelige Præster —, saa skal man henvende sig til Menighedsraadene; det skete baade i 1920 og i 1924, saa at man dér har Præcedens for, hvordan man skal bære sig ad. Jeg henstiller altsaa meget varmt, at man endnu gør et Forsøg paa at ændre Udtrykket.

Med Hensyn til det andet Stykke i Ændringsforslaget til § 70, der drejer sig om de kirkelige Midler, vil jeg gøre opmærksom paa og kan fuldt ud tiltræde, at dette betegner et meget stort Fremskridt. Det maa være tydeligt og klart, synes jeg, for alle, at der er noget i høj Grad beroligende for Kirkens Medlemmer i at se, at man nu erkender, at Brugen af de kirkelige Midler, som er tilovers endnu, skal forbeholdes Kirken. De er jo betydeligt formindsket gennem den Lovgivning, som er gennemført først ved Salget af Præstegaardsjord, saa ved Offerafløsningen og Tiendeafløsningen. Man blev derfor i 1919 nødt til at indføre en kirkelig Beskatning, og alle, som er Repræsentanter for Befolkningen, ved, i hvor høj Grad denne kirkelige Beskatning nu trykker Menighederne, ikke mindst ude paa Landet. Derfor maa man endog sige, at det er en Retfærdighedshandling, at man nu bestemmer, at de Midler, som er tilovers, skal forbeholdes Kirken. Den er jo, henset til det Arbejde, der skal gøres inden for Kirken, i Virkeligheden trængende, og hvis der sker en yderligere Formindskelse af disse Midler, kan det meget let medføre en Katastrofe ikke mindst i Retning af Udmeldelser i stor Stil. I det Øjeblik man vedtager denne Bestemmelse, optræder den danske Rigsdag ogsaa dér paa en Maade, som man maa anerkende i allerhøjeste Grad, og som vil danne et smukt Modstykke til det, som skete i 1843 ved den berømte Udtrædelse af den skotske Kirke, hvorved alle Kirkens Midler blev forbeholdt alene den Del af Kirken, som vedblivende var Statskirke. Men jeg har dog ikke været helt tilfreds med, at Bestemmelsen i 2det Stykke fik den Form: „De til Folkekirkens Brug henlagte Midler maa kun anvendes til *kirkelige* Formaal.“ Jeg indrømmer dog, at den Bemærkning, der føjes til,